

MAHFİ EĞİLMEZ

ANİTTA' NİN LANETİ

Remzi Kitabevi

MAHFİ EÇİLMEZ İstanbul'da doğdu. Lisans derecesini ekonomi ve maliye alanında AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden (Mülkiye), doktora derecesini kamu maliyesi alanında Gazi Üniversitesi'nden aldı.

Maliye müfettişi olarak başladığı kamu görevinden, yönetim kademelerinin tümünde görev yaptıktan sonra, Hazine müsteşarı iken ayrıldı. Özel kesimde finans kuruluşlarında yönetim kurulu başkanlık ve üyeliklerinde bulundu. *Yeni Yüzyıl* ve *Radikal* gazetelerinde köşe yazıları, çeşitli dergilerde makaleler yazdı. Üniversitelerde öğretim görevlisi olarak görev aldı.

Halen Altınbaş Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapıyor. www.mahfiegilmez.com adlı blogunda düzenli olarak yazı yazmaya devam ediyor.

Bunun dışında yayımlanmış 25 kitabı (ikisi Dr. Ercan Kumcu ile ortak) ve çok sayıda makalesi ve köşe yazısı bulunuyor.

MAHFİ EĞİLMEZ

Anitta'nın Laneti

Remzi Kitabevi

ANİTTA'NIN LANETİ / Mahfi Eğilmez

© Remzi Kitabevi

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Ömer Erduran

Fotoğraflar: Nedim Erinç

ISBN 978-975-14-1171-6

BİRİNCİ-ALTINCI BASIM: Om Yayınevi, 2001

YEDİNCİ BASIM: Remzi Kitabevi, Aralık 2006

ON YEDİNCİ BASIM: Temmuz 2024

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

İÇİNDEKİLER

Bazı Notlar	7
Büyük Göçün Kısa Öyküsü	11
Kuşşaralı Pithana	14
Anitta'nın Laneti	21
Labarna	33
I. Hattuşili'nin Vasiyeti	41
Telipinu Fermanı	47
Krallar Kralı Şuppiluliuma'nın Hazin Öyküsü	59
Büyük Kral Muşşili Anlatıyor	100
Kadeş Savaşını Kim Kazandı?	104
Kadeş Barışı	123
Sonsuz Başkent Hattuşa	143
Hattuşa'nın Sonu	158
Anitta'nın Laneti Tutuyor	167
Hititlerin Sonu	169
Hititler Üzerine Denemeler	171
Notlar	179
Seçilmiş Kaynakça	185
Hiyeroglif Listesi	187
Fotoğraf ve Harita Listesi	189

BAZI NOTLAR

Anitta'nın Laneti, tarihsel çerçevede bir dizi Hitit öyküsünden oluşuyor.

Bu kitapta geçen yerler, ülke ve kent adları, krallar, kraliçeler, prensler, soylular, halktan kişiler tümüyle gerçek. Daha doğrusu, Hitit ve Hattuşa kazılarında ele geçmiş tabletlerden ortaya çıkarılmış gerçekler.

Bu gerçekleri alıp yan yana ya da üst üste koyup aralarındaki boşlukları da dolduracak biçimde kurgulayarak öyküleri yazmaya çalıştım.

Bunu yaparken Hitit tabletlerinden elde edilmiş öykü, dua, otobiyografi ve anlaşma metinlerini anlamayı kolaylaştıracak biçimde ve biraz da serbest bir üslupla aktardım.

Anadolu'da her kazılan yerden bilinmeyen bir uygarlığın izleri ya da bilinen bir uygarlığın bilinmeyen yönleri çıkıyor ortaya.

Bir süre önce Çorum Ortaköy'de Şapinuva adlı bir Hitit kenti çıkarıldı gün yüzüne. Şapinuva'nın zenginliğinin Hattuşa ile boy ölçüşecek oranda olduğunu söylüyor Hititologlar. Yıllar önce ortaya çıkarılan Hattuşa'da bile kazılar sürüyor ve birçok yeni bilgi ulaşıyor.

En önemli sorunumuz elimizdeki bu eşsiz hazinelerin yeterince değerlendirilememesi. Ne kazılara, ne bulunan hazinelere, ne de müzelere yeterince ilgimiz var.

Hattuşa'yı görmeden Kahire'deki piramitleri gezen Türklerin

sayısının fazla olduğu kanısındayım. Ankara’da Sıhhiye meydanındaki Hitit kursu anıtının kaldırılıp kaldırılmamasının tartışma konusu olduğunu düşününce Hititleri niçin tanıtamadığımız sorusunun yanıtı da kendiliğinden ortaya çıkıyor. Aslında aynı topraklar üzerinde yaşamamıza karşın Hitit uygarlığını yeterince tanımıyoruz.

Yeterince tanımadığımız bir uygarlığı başkalarına tanıtmamız da olanaksız.

Hitit öykülerine geçmeden önce *Radikal* gazetesinde yayımlanan “Hattuşa’da Bir Gün” adlı yazımın bazı bölümlerini burada aktarmak istiyorum.

“Hititler ve Hattuşa üzerine yazılmış kitapları okuyup, ilgili fotoğraf ve çizimleri inceledikten sonra, Hitit başkenti Hattuşa’da bir gün geçirdim.

Günümüzden yaklaşık 4000 yıl önce kurulmuş kent, üç bölümden oluşuyor. Aşağı kent, büyük kale ve yukarı kent. Önceleri yalnızca surlarla çevrili olan aşağı kent varmış. Sonraları bu kent, ihtiyacı karşılamaz olunca yukarı kent inşa edilmiş.

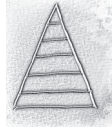
Bu kez surlar yukarı kenti de içine alacak biçimde uzatılmış. Hattuşa’yı çevreleyen surlarda altı giriş kapısı var. Bunlar: Aşağı Batı Kapı, Yukarı Batı Kapı, Aslanlı Kapı, Sfenksli Kapı, Yer Kapı ve Kral Kapısı.

...Hattuşa; Hattiler, Hititler, Frigler ve Bizans’a ev sahipliği yaptığı için, bütün bu uygarlıkların izlerini taşıyor. Bu izleri Boğazkale Müzesi’nde görmek mümkün. Tarih turunu tamamlamak için, çevredeki iki önemli Hitit kalıntısı olan Yazılıkaya ile Alacahöyük’ü ve bir de Ankara’daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi’ni gezmek gerekli.

Anadolu Medeniyetleri Müzesi inanılmaz zenginlikte bir müze.

Buna karşın, en çok ilgimi çeken duvarda asılı bir fotoğraf oldu. Atatürk ve yanındakiler dikkatle bir yere bakıyorlar. Altında bir cümle:

‘Gazi Hazretleri Ahlatlıbel hafriyatını tetkik buyuruyorlar.’ Atatürk’ün Hitit kazılarına gösterdiği ilgi zenginliğini sergileyen bu fotoğraf, bence müzedeki zenginlikten daha önemli.” Cumhuriyetin ilk kuşaklarının Hitit imparatorluğuna gösterdiği ilgiyi bugün canlandırabilirsek bu topraklarda yaşanmış deneyimlerin zenginliğinden daha çok yararlanılmasına katkı sağlayabiliriz.

BÜYÜK GÖÇÜN KISA ÖYKÜSÜ

Nu ninda an ezzatteni watar ma ekutteni⁽¹⁾

1

Göçün dördüncü ayıydı.

Yaz gelmişti.

Hâlâ bir yer bulup, tam anlamıyla yerleşememişlerdi. Aslında gözleri Hattuşa'da idi.⁽²⁾ Ama orası Hattilere⁽³⁾ aitti. Daha önce Hatti ülkesine⁽⁴⁾ doğru göç eden Hititler çeşitli bölgelere yerleşmiş, Hattilerle kaynaşmışlardı.

Göçe başladıklarında üç bin kişi kadardılar.

Atları hep yanlarındaydı.

Sürekli göçle geçen aylardan sonra artık bıkmaya başlamışlardı. Önderlerine kızıyorlardı için için. Ama ne kadar kızarsalarsa kızsınlar, onun emirlerine karşı gelemezlerdi. Çünkü o öldüğünde tanrıların katına çıkacaktı. Tanrıların katında onları şikâyet ederse hiç de iyi olmazdı.

Atalarından duydukları göçlerden bile büyüktü bu. Onlardan önce de parça parça göçler olmuştu. Gidenlerden haber alamamışlardı. Kim bilir nerelere yerleşmişlerdi? Kimler ölmüş, kimler kalmıştı?

Hurri ülkesini⁽⁵⁾ terk edip Hatti ülkesine girmeleri bir yaz sürdü. Bazen her şeyi bırakıp geri dönmeyi düşünmüşler, Asurlu tüccarlardan dinledikleri Hatti ülkesiyle ilgili güzel şeyler hatırlarına gelince yola devam kararı almışlardı. Duydukları, Hatti ülkesinin, tarım ve hayvancılık için en uygun bölge olduğuydu.

Üstelik, yine duyduklarına göre, Hattiler, ülkelerine göç edenlere düşmanca davranmıyor, onların da bir kenarda yerleşmelerine ses çıkarmıyordu.

Yeni bir yer aramalarına neden olan şey kuraklıktı. Yıllar yılı kurak gitmişti havalar Hurri ülkesinde. Ne içecek su, ne ekecek yer, ne de avlanacak hayvan kalmıştı çevrede. Yurtları kurumuştutu. Dalga dalga başlamıştı göçler. Yıllar yılı göç vermişti yurtları. Onlar dayanmaya devam etmişlerdi. Yurdu terk etmek, bilinmeyene gitmek hem zor hem de korkutucu bir işti. Sonunda birçok kabile bir araya gelmiş, yaşlılar toplanıp, toplu bir göç yapılmasına karar vermişlerdi. Böylece terk etmişlerdi yurtlarını. Geride kalan ve ülkesini terk etmeyen büyük bir çoğunluk vardı.

Başlangıçta bu kadar uzaklara gideceklerini düşünmemişlerdi. Nereyi beğenip yerleşmeye kalksalar bir süre sonra o toprakların sahipleri çıkıp geliyor ve onları kovuyordu. O kadar bitkin ve dağınıktılar ki, kavga edecek güçleri kalmamıştı. Yoksa sayıca fena durumda değillerdi.

Yemin etmişlerdi. Gidip bir yerlere yerleşmek kısmet olursa hızla çoğalıp, silah yapacak ve güçlenerek çevrelerini genişleteceklerdi. Silah yapmayı biliyorlardı. At yetiştirmeyi de. Ama oturup silah yapacak, atlarını besleyip geliştirecek bir yurtları yoktu. Yanlarına alabildikleri ise sınırlıydı.

2

Hatti ülkesinde de yazlar sıcaktı ama Hurri ülkesine göre daha hafifti sıcaklık. En önemli fark, buralarda içecek suyun bolluğu ve yiyecek bulmanın daha kolay olmasıydı.

Gördükleri her derenin yanında geçici olarak yerleşiyor, mağaralarda ya da kaya oyuklarında, hayvanlar gibi yaşamaya çalışıyorlardı. Çevreye daha kolay uyum sağlamanın tek yolu da aslında hayvanlar gibi yaşamaya çalışmaktı.

Bu kadar insanın böyle bir ortamda yemek bulması da güçtü. Avlanarak yabani meyveleri toplayarak ayakta durmaya çalışıyorlardı. Hepsi o.

Akılları fikirleri Hattuşa'da idi. Çevresi yüksek tepelerle çevrili, yakınından dere geçen bir kentti Hattuşa. İlk görüşte yerine hayran kalmışlardı. Maraşantiya⁽⁶⁾ nehrinin çizdiği yayın tam ortasında kuruluydu. Hattiler burada oturmasaydı ya da Hattilerle kaynaşma olanağı olsaydı hemen yerleşeceklerdi oraya. Ne var ki sayıları çok kalabalıktı ve Hattilerin onları aralarına kabul etmesi mümkün görünmüyordu. Bir elçi yollayıp yoklamışlardı Hattilerin nabzını. Aldıkları yanıt olumsuzdu. Kent uzaktan bakıldığında iyi korunuyor gibi görünüyordu. Hititlerin, Hattuşalılarla kapışmaya ne gücü ne de silahları yeterdi.

Önce bir yere yerleşip sonra Hattuşa'yı ele geçirme düşüncesi doğdu yaşlıların kafasında. Gençler ise yalnızca ve yalnızca bir yere yerleşip evler yapmayı ve bu göçten kurtulmayı düşünüyordu.

3

Hattuşa'ya yerleşemeyeceklerdi. Uzun görüşmelerin sonucunda kesinlikle anlaşılmıştı ki Hattuşalılar, onları aralarında istemiyorlardı. Oysa üç ya da beş yüz kişi olsalar, Hattiler onlara yer verebilirdi. Daha önce gelenler, sayılarının azlığı nedeniyle bu şansı yakalamışlardı. Uzaktan uzağa ve hayran hayran Hattuşa'yı seyretmenin bir anlamı yoktu. Bir an önce yerleşecek başka yerler bulmalıydılar. Yaşlılar⁽⁷⁾ toplandılar bir gün ve kimse bulmadığı Kuşşara'ya⁽⁸⁾ yerleşilmesine karar verdiler.

Kuşşara, Hattuşa ile karşılaştırılmayacak kadar basit bir yerdi. Savunması zordu. Ama yaşlılar bu yerleşimin geçici olacağına söz verince, herkes bu ilk kalıcı yerleşimi onayladı. Böylece Maraşantiya'nın o görkemli yayının dışına, Hattilerden uzakça bir yere gidilmiş oluyordu.

KUŞŞARALI PİTHANA

Kuşşara Kralı kentten büyük bir güçle inip, Neşa'yı bir gecede büyük gücü sayesinde aldı.

(Anitta, babası Pithana'yı anlatıyor.)

1

Kuşşara'ya yerleşmekten mutluydu Hititler. Yurtlarındaki evleriyle karşılaştırıldığında ilkel kalsa da yeni evlerini seviyorlardı. Gözcü kulübeleri bile inşa etmişlerdi.

Aylar ayları, yıllar yılları kovaladı. Ama asla tam anlamıyla yerleşilmedi Kuşşara'ya. Çünkü Pithana'nın⁽⁹⁾ da, yaşlıların da, diğerlerinin de gönlünde Hattuşa'yı ele geçirmek yatıyordu.

Hattuşa'nın dışındaki kentlerde yaşayan Hattiler, en azından görünüşte Hititlere düşmanca davranmıyordu. Hep merak ettikleri at yetiştiriciliğini öğrenmek istiyorlardı. Atlara tam olarak hükmedemiyorlardı.

Hititlerin hızlı ve hafif atlı arabalarını gördüklerinde şaşkınlıktan dillerini yutacak gibi olmuştu Hattiler. Birbirlerine elleriyle arabaları gösterip bakakalmışlardı.

Hattilerin arabaları iki yekpare tahtadan tekerlek üzerine oturuyor ve öküzlerce çekiliyordu. Dolayısıyla Hitit at arabalarıyla karşılaştırılamayacak kadar ağırdılar. Son kabileden önce göçüp gelen Hititler de bilmiyorlardı bu yeni arabaları. Çünkü onların göçlerinden sonra geliştirilmişti bunlar.

Yazlar sonbaharları, kışlar ilkbaharları kovaladı.

Yıllar çabuk geçiyor, Hititlerin, Hatti ülkesindeki nüfusu hızla artıyordu.

Çevrede pek çok kent krallığı vardı. Çoğunda Hattiler oturuyordu. Aslında, Hattuşalılar saymazsak, kim Hititli kim Hattiliydi o bile karışmıştı birbirine. Hattilerle Hititler aynı soydan olmuş, birbirlerine kız verip, kız almışlar, iyiden iyiye akraba olmuşlardı.

Hattuşa'dan başka Neşa, Zalpuvaş, Ankuwa, Ullama, Harkimaş ve Şalatıvasa en büyük Hatti kentleriydi.

Kuzeyde, Karadeniz kıyılarında Palalar ve Kaşkalar yaşıyordu.

Batıda Arzawalar, güneyde ise Tabal, Kizzuwatna Hilakku, Hattina krallıkları vardı.

Güneydoğuda, yani onların da bir zamanlar yaşadığı yerlerde Hurriler egemendi.

Mısır'la Hurriler arasında Amurru toprakları vardı.

Toparlansalar çevredeki Hatti kentlerini birer birer egemenlikleri altına alabileceklerini düşünüyorlardı.

Yaptıkları araştırmalardan görebildikleri kadarıyla çevredeki kavimlerin en gelişmiş olanı, eskiden komşu yaşadıkları Hurrilerdi. At yetiştirmeyi ve arabaya koşmayı en iyi onlar biliyordu. At yetiştirme konusunda Hurriler'den çok şey öğrenmişlerdi.

Hurrilerin sınırdaşı Asur Krallığı'ydı. Bunlar da savaşçı bir kavimdi. Ticarete de oldukça ileri gitmişlerdi. Hatti ülkesinin her tarafında Asurlu tüccarlar cirit atıyordu. Bunlardan bir miktar gümrük vergisi alınıyordu. Hatti ülkesindeki bütün kentlerin krallarını hediyelere boğuyorlar ve karşılığında kentlerin karumlarında⁽¹⁰⁾ mallarını pazarlıyorlardı. Pazarladıkları şeyler arasında kap kacağın yanı sıra çeşitli giyim ve takı eşyası da vardı.

Asurlu tüccarlar bununla da yetinmiyor, yerli halka ileride elde edecekleri ürün karşılığında yüksek faizle borç veriyordu. Bu işi zalimce yapıyor, borcunu zamanında ödeyemeyen halkın elinde ne var ne yoksa alıyorlardı. Halka ettikleri eziyete krallar bir şey diyemiyordu. Çünkü çoğu, aldıkları hediyeler karşılığında olan bitene ses çıkaramıyordu.

Pithana, Asur tüccarlarına Kuşşara'ya girip mal satmaları için izin vermişti. Ama bu izin, borç alışverişini kapsamıyor-du.

Pithana'yı satın alamamıştı Asur tüccarları. Zaman geçtikçe Pithana'nın satın alınmamışlığı Hititlere, komşu krallıkların halkları gözünde çok önemli bir üstünlük kazandırmaya başladı.

Asur tüccarlarının alacaklarını tahsil için uyguladıkları zalim yöntemlerle inleyen komşu kent halkları, kendi krallarından umudu kesip, Pithana'yı kurtarıcı gibi görmeye başlamıştı.

Bu sayede Neşa'nın kuşatılıp alınması kolayca gerçekleşti. Neşa'da Hattilerle kaynaşıp yaşamaya başlamış olan çok sayıda Hititli vardı. Daha önceki göçlerde gelip yerleşmişlerdi Neşa'ya. Onların varlığı da Neşa'nın alınışını kolaylaştırdı. Neşa alınınca akrabalar da birbirine kavuşmuş oldu.

Sonradan, Anitta⁽¹¹⁾ babası Pithana için yazdırdığı bir tablette şöyle belirtmişti Neşa'nın⁽¹²⁾ alınışını:

“Anitta, Pithana'nın oğlu, Kuşşara Kralı, söyle: O, gökyüzünün Fırtına Tanrısının sevgilisi idi. Kuşşara Kralı kentten büyük bir güçle inip, Neşa'yı bir gecede büyük gücü sayesinde aldı. Neşa Kralı'na saldırdı, ama halkına kötülük etmedi. Onlara ana ve babaları gibi davrandı.”⁽¹³⁾

2

Neşa da Kuşşara Krallığı'na bağlanmıştı.

Kuşşara, giderek güçleniyordu. Sıra yavaş yavaş Hattuşa'ya geliyordu. Ama daha çözülecek çok sorun vardı.

Kuşşara'da yaşayan Hititlerin sayısı artıyor, Hititlerin egemenliğine giren ve asker veren Hatti kentleri çoğalıyordu. Kuşşara'nın nüfusu, bütün Hatti kentlerinden daha hızlı çoğalmıştı.

Pithana yaşlanmıştı. Hayalini gerçekleştirememenin sıkıntısını yüreğinde taşıyordu. Hattuşa'yı alamadan ölüp gidecekti. Bu belliydi artık.

Genç oğlu Anitta'yı yerine hazırlıyor, ona Merdiven Büyüğü⁽¹⁴⁾ unvanını vermiş bulunuyordu. Anitta, belinde bir bıçakla dolaşırdı hep.

Hattuşa Kralı Pijusti, Hititlerden nefret ediyordu. Başka kentlerdeki Hattilerin giderek Hititlerle kaynaşmalarını hoş karşılamıyordu. Hattuşa dışındaki Hattiler, Hititleri kendilerinin görmeye başlamışlardı. Pijusti bunu istemiyordu.

Pijusti, Hititlerin, Hattilere üstünlük sağlayacağını bir biçimde hissetmiş olmalıydı. Hissetmek yetmiyor, kadere karşı durulamıyordu. Fırtına Tanrısı Teşup ve Ana Tanrıça Hepat, Hititlerin yanındaydı.

Hatti ülkesine gelirken, bu kadar çok tanrısı yoktu Hititlerin. Büyük göç sırasında karşılaşılan kavimlerin tanrılarını da kendi tanrıları olarak benimsemişlerdi. Bunun iki iyi yanı vardı: İlki o kavimler nezdinde daha saygın ve dost konuma geliyorlardı. İkincisi o tanrılarının da desteğini aldıklarını düşünerek manen rahatlıyorlardı. Bir de kötü yanı vardı doğal olarak: Bütün bu tanrılara kurbanlar sunmak Hititleri zorluyordu.

Bir aralar Pithana, Yaşlılar Meclisi'ni toplayıp tanrı sayısını kısıtlamanın doğru olup olmayacağını sormuştu. Ama Yaşlılar Meclisi, Pithana'nın bu görüşüne şiddetle karşı çıktı. Hatta ne-redeyse Pithana'yı suçlamaya kadar getirdiler işi.

Tanrılara sunulan kurbanlara, bütün Kuşşara halkının aç gözlerle bakması tuhaftı. Tanrılara sunulan yiyecekleri kıskanır olmuşlardı. Hatta bir keresinde tanrılara sunulan yiyecekleri çalan birisi yakalanmıştı. Cezası çok ağır olmuştu. Bir ayağı bir öküze, öteki ayağı da başka bir öküze bağlanmış ve öküzler ters yöne sürülmüştü. Parçalanan ceset, öldürülen iki öküzle birlikte gömülmüştü. Öküzlerin günahı neydi anlaşılammıştı. Yasa böyleydi.

3

İlkbaharın ikinci ayıydı.

Havada yağmur bulutları dolaşıp duruyordu. Hatti ülkesinde yağmur yağdığı zaman, çok hızlı ve uzun yağar. Öyle çiseleyip gitmez.

Kent halkı korkuyordu yine. Yağmur demek şimşek ve yıldırım demekti. Yağmur demek evlerine su dolması demekti.

Fırtına Tanrısı Teşup'a ve İklim Tanrısına adaklar adadılar. Çok fazla yağdırmaları yağmuru diye. Yağmur biraz fazla yağsa hemen Fırtına Tanrısı Teşup'a dualar edip adaklar adanıyordu, yağmur dursun diye. Sonra havalar kurak gidip de su sıkıntısı baş gösterince, bu kez, İklim Tanrısıyla birlikte aynı Teşup'a dualar edilip tam tersine yağmur yağdırması için adaklar adanıyordu.

Teşup'un işi zordu doğrusu.

Oysa İklim Tanrısının işi kolaydı. Kimse ona bereket olmaması için dua etmezdi. Herkes ürünün bereketli olması için dua ederdi.

Yani ona edilen dualar hep tek yönlüydü.

O gün, bütün kent halkı yağmur beklentisi içindeyken kral evinden fırlayan bir haberci bağırıma başladı:

“Yüce önder, kralımız Pithana öldü.”

Herkes donup kalmıştı. Kimse bir tek söz söylemiyor, hareketsiz duruyordu.

Kabilesini, Hurri ülkesi yakınındaki kuraklık ve açlıktan çıkarıp da Hatti ülkesine getiren liderleri, ataları Pithana ölmüştü. Oysa onlar, Pithana yaşlansa da ölmez sanıyordu. Ölecekse bile çok daha uzun yaşadıktan sonra ölür diye düşünüyorlardı.

Hiç kimse ötekine içindeki duygu karmaşasını anlatamıyordu.

4

Pithana'yı, Başrahip unvanını da üstlenmiş olan, Anitta toprağa verdi.

Rahipler, önce havuz başında ellerini yüzlerini yıkadılar, sonra tapınakta tören giysilerini giydiler, güneş kurslarını alarak çıktılar tapınaktan.

Başlarında Anitta vardı. Düzgün bir sırayla yürüyerek kral evine geldiler. Arada bir Anitta'nın işaretiyle ellerinde taşıdıkları asaları sallıyorlardı ve asalara takılı güneş kurslarıyla onlara bağ-

Anadolu'da bizden önce yaşayıp da büyük bir imparatorluk kurmuş bulunan Hititler hakkında bilgimiz ne yazık ki çok değil...

Örneğin Kadeş Savaşı Hititlerin üstünlüğüyle sonuçlandığı halde, dünya çoğunlukla bunu bir Mısır zaferi olarak biliyor.

Aynı toprakları üç bin yıl arayla paylaştığımız Hititlerin de tıpkı bizim gibi kendilerini anlatamadıkları bir gerçek...

Anitta'nın Laneti, MÖ 1800 ile 1200 arasındaki Hitit kralları, kraliçeleri, prens ve prenseslerinin yaşadığı çeşitli olayları, entrikaları, savaş ve barışları öyküleştiren, okunması kolay bir Hitit tarihi sunuyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1171-6

9 789751 411716

KDV'den muaf